

Examenul de bacalaureat 2014
Proba E-b)
Limba și literatura maghiară
Filiera teoretică – Profilul real
Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

MODEL

- Toate subiecte sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd értelmezze összefüggő szövegben a megadott szempontok alapján!

Ady Endre: A Tisza-parton

Jöttem a Gangesz* partjairól,
Hol álmodoztam déli verőn,
A szívem egy nagy harangvirág
S finom remegések: az eróm.

Gémes kút, malom alja, fokos**,
Sivatag, lárma, durva kezek,
Vad csókok, bambák, álom-bakók.***
A Tisza-parton mit keresek?

**Gangesz* – az Indiai szubkontinens egyik legnagyobb és legjelentősebb folyója. A hindu hitvilág szerint az, aki a vízből iszik és megmerítkezik benne, megszabadul bűneitől. Az árják a Gangesz völgyében telepedtek le, emiatt a kultúra bölcsőjeként is emlegetik.

***fokos* – baltára hasonlító, de annál kisebb fegyver. A 19. sz.-tól különösen a fiatal pásztorok, bojtárok és a falusi legények kedvelték.

****bakó* – hóhér

a. Minek a szimbóluma a Gangesz-part és a Tisza-part?	5 pont
b. Igazolja, hogy a vers szervező elve az ellentét!	5 pont
c. Hogyan feleltethetők meg egymásnak a két versszak motívumai?	5 pont
d. Mi jellemző a lírai ének a múlthoz, a jelenhez és a környezethez való viszonyára?	5 pont

A költemény értelmezésének megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. **10 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Bekötik a fejét

Sokan tudják, hogy ennek a szólásnak azért van 'feleségül veszik, asszonnyá teszik' jelentése, mert még nem is olyan régen csakis az asszonyok jártak bekötött fejjel. A lányokra a hajadon fej volt a jellemző. Innen a hajadon szó 'lány' jelentése. Azt azonban már kevesebben tudják, hogy a menyasszony fejének a bekötése és ezzel asszonnyá avatása egyik legérdekesebb lakodalmi szokásunknak, az úgynevezett kontyolásnak a szerves része, és hogy a bekötött, illetőleg hajadon fővel járás szorosan összefügg a régi világ társadalmi rendszerével.

A régi társadalom a zárt közösségek világa volt. A különböző közösségekbe való tartozás az eltérő öltözködésben is kifejeződött. Az egyik közösségből a másikba való átlépés a viselet megváltoztatásával járt. A lovagnak kardot kötöttek az oldalára, a szerzetes csuhába öltözött, aki pedig asszonnyá lett, annak bekötötték a fejét.

A fej bekötése, az asszonnyá avatás azonban nem történhetett meg, és ahol még divat a kontyolás, ma sem történhet meg a szokásos ceremóniák nélkül. Általában az a szokás, hogy éjfél tájban leveszik a menyasszony fejéről a koszorút vagy a pártát, kibontják a haját, hogy azután asszonyt megillető kontyba csavarva tűzzék fel ismét a fejére.

(O. Nagy Gábor nyomán)

- a. Mi a jelentése a „bekötik a fejét” szólásnak? **5 pont**
b. Adjon találó címet a második bekezdésnek! **5 pont**
c. Mutassa be a fej bekötésének ceremóniáját! **5 pont**
d. Mutassa be 10–15 mondatban a mai fiatalokra jellemző ruhatárat! **10 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben a következő címmel: **A 20. századi novella egy változata** (pl. Krúdy Gyula: *Szindbád-novellák*; Móricz Zsigmond: *Tragédia*, Kosztolányi Dezső: *A kulcs, Esti Kornél-novellák* – vagy más olvasott 20. századi novella)! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve a következő szempontokat:

- a. a választott novella témája **5 pont**
b. a történetalakítás jellemzői a választott novellában (pl. lineáris, képzettársításos stb.) **5 pont**
c. a főszereplő megteremtésének eljárásai a választott novellában (pl. cselekedtetés, beszélgetés, más szereplők általi jellemzés, névadás, tipizálás, környezetrajz) **5 pont**
d. a választott novella stílusának sajátosságai **5 pont**

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. **10 pont**

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.